

Bruksela, 28 maja 2021 r.
(OR. en)

9292/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0243(COD)

CADREFIN 267	COAFR 141
POLGEN 85	COASI 77
FIN 403	CORLX 287
CODEC 793	COHOM 93
ACP 49	ECOFIN 545
COEST 119	ASIM 35
MAMA 91	MIGR 102
DEVGEN 109	ATO 40
COLAC 40	PE 57

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	28 maja 2021 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2021) 267 final
Dotyczy:	KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczący stanowiska Rady odnośnie do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” na lata 2021-2027

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2021) 267 final.

Załącznik: COM(2021) 267 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 27.5.2021 r.
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

**stanowiska Rady odnośnie do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady w sprawie Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej
i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” na lata 2021-2027**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

**KOMUNIKAT KOMISJI
DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**

na podstawie art. 294 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

dotyczący

**stanowiska Rady odnośnie do przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady w sprawie Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej
i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” na lata 2021-2027**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

1. PRZEBIEG PROCEDURY

Data przekazania wniosku Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (dokument COM(2018) 460 final – 2018/0243 COD)	14 czerwca 2018 r.
Data osiągnięcia przez Komitet Stałych Przedstawicieli porozumienia w sprawie częściowego mandatu negocjacyjnego	12 czerwca 2019 r.
Data osiągnięcia przez Komitet Stałych Przedstawicieli porozumienia w sprawie uzupełnionego częściowego mandatu negocjacyjnego	25 września 2019 r.
Data pierwszej rundy rozmów trójstronnych	23 października 2019 r.
Data osiągnięcia przez Komitet Stałych Przedstawicieli porozumienia w sprawie uzupełnionego częściowego mandatu negocjacyjnego	27 listopada 2019 r.
Data uchwalenia stanowiska Parlamentu Europejskiego (sprawozdanie)	27 marca 2019 r.
Data drugiej rundy rozmów trójstronnych	5 grudnia 2019 r.
Data trzeciej rundy rozmów trójstronnych	20 lutego 2020 r.
Data czwartej rundy rozmów trójstronnych	11 czerwca 2020 r.
Data osiągnięcia przez Komitet Stałych Przedstawicieli porozumienia w sprawie uzupełnionego częściowego mandatu negocjacyjnego	18 września 2020 r.
Data piątej rundy rozmów trójstronnych	2 października 2020 r.

Data szóstej rundy rozmów trójstronnych	20 listopada 2020 r.
Data siódmej rundy rozmów trójstronnych (ostatecznych)	15 grudnia 2020 r.
Data osiągnięcia porozumienia politycznego w Komitecie Stałych Przedstawicieli	17 marca 2021 r.
Data głosowania Komisji AFET i DEVE Parlamentu Europejskiego nad wypracowanym kompromisem	19 marca 2021 r.
Data przyjęcia stanowiska Rady w pierwszym czytaniu	26 maja 2021 r.

2. CEL WNIOSKU KOMISJI

Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy” jest kluczowym elementem zestawu narzędzi Unii służących realizowaniu współpracy z państwami w jej bezpośrednim sąsiedztwie i na świecie w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027.

Celem wniosku jest ustanowienie instrumentu wydatkowania, aby umacniać i propagować wartości i interesy Unii na całym świecie, i w ten sposób dążyć do realizacji jej celów i zasad działań zewnętrznych określonych w art. 3 ust. 5, art. 8 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

Rozporządzenie w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” obejmie działania wcześniej objęte 11 różnymi rozporządzeniami¹, co pozwoli zwiększyć spójność i konsekwencję w działaniach zewnętrznych Unii. Jest ono objęte budżetem UE, a dostosowanie do rozporządzenia finansowego zapewni równe warunki działania, ponieważ przewiduje wspólny zbiór przepisów, ustanawia prostsze, bardziej przejrzyste i elastyczniejsze zasady mające zastosowanie do środków finansowych UE. Przyczyni się ono do ograniczenia, a w perspektywie długoterminowej – do wyeliminowania ubóstwa, umocnienia, wspierania i promowania demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i walki ze zmianą klimatu, a także do rozwiązywania problemu migracji nieuregulowanej i przymusowych wysiedleń oraz ich przyczyn. Przyczyni się ono również do wspierania multilateralizmu, wypełnienia międzynarodowych zobowiązań i celów, na które Unia przystała, w szczególności celów zrównoważonego rozwoju, Agendy 2030 oraz porozumienia paryskiego. Będzie ono propagować silniejsze partnerstwa z państwami trzecimi, w tym z państwami objętymi europejską polityką sąsiedztwa, w oparciu o wzajemne interesy i poczucie odpowiedzialności, z myślą o wspieraniu stabilizacji, dobrych rządach i budowaniu odporności.

Rozporządzenie ma następujące cele szczególowe:

¹ Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014, (UE) nr 232/2014, (UE) nr 233/2014, (UE) nr 234/2014, (UE) nr 235/2014, (UE) nr 236/2014 oraz (UE) 2017/1601, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE, rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 480/2009, (Euratom) nr 237/2014 oraz (UE) 2015/322, a także umowa wewnętrzna w sprawie 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR).

a) wsparcie i pogłębienie dialogu i współpracy z państwami trzecimi i regionami objętymi polityką sąsiedztwa, krajami w Afryce Subsaharyjskiej, w Azji i na Pacyfiku oraz w obu Amerykach i na Karaibach;

b) rozwijanie specjalnych wzmocnionych partnerstw i wzmocnionej współpracy politycznej z krajami objętymi europejską polityką sąsiedztwa, w oparciu o zasady współpracy, pokoju i stabilności oraz wspólne zaangażowanie na rzecz uniwersalnych wartości, jakimi są demokracja, praworządność i poszanowanie praw człowieka, mających na celu zapewnienie głębokiej i trwałej demokracji oraz stopniowej integracji społeczno-gospodarczej, jak również kontaktów międzyludzkich;

c) na poziomie globalnym:

- ochrona, wspieranie i propagowanie praw człowieka, w tym równouprawnienia płci, i ochrona obrońców praw człowieka, także w najtrudniejszych okolicznościach i sytuacjach wymagających pilnej reakcji, demokracji i praworządności, łącznie z mechanizmami rozliczalności,
- wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
- dalsze zapewnianie stabilności i pokoju, zapobieganie konfliktom, a tym samym przyczynianie się do ochrony ludności cywilnej,
- stawianie czoła innym globalnym wyzwaniom, takim jak zmiana klimatu, ochrona różnorodności biologicznej i środowiska, a także migracja i mobilność;

d) szybkie reagowanie na: sytuacje kryzysowe, sytuacje niestabilności i konfliktu, m.in. takie, które mogą wynikać z przepływów migracyjnych i przymusowych wysiedleń, oraz zagrożenia hybrydowe, wyzwania związane z odpornością, w tym klęski żywiołowe i katastrofy spowodowane przez człowieka, oraz powiązanie pomocy humanitarnej z działaniami prorozwojowymi oraz na potrzeby i priorytety polityki zagranicznej Unii.

Uzgodniona ogólna pula środków finansowych wynosi 79 462 mld EUR (w cenach bieżących).

3. UWAGI DOTYCZĄCE STANOWISKA RADY

Stanowisko Rady w pełni odzwierciedla porozumienie osiągnięte podczas rozmów trójstronnych. Najważniejsze zmiany wprowadzone w związku ze stanowiskiem Rady do wniosku Komisji obejmują:

- *w odniesieniu do budżetu:*
 - zmieniony budżet dotyczący instrumentu i jego elementów, zgodnie z konkluzjami Rady Unii Europejskiej z lipca 2020 r. oraz proporcjonalna korekta kwot, które w konkluzjach nie zostały wyraźnie pogrupowane;
 - pułap w wysokości 270 mln EUR w odniesieniu do działań w zakresie budowania zdolności podmiotów wojskowych jako wsparcie rozwoju i bezpieczeństwa służącego rozwojowi;

- indykatywną kwotę w wysokości 1 800 mln EUR na program Erasmus;
- możliwość przeznaczenia do 25 % zasobów, które pierwotnie przydzielono na program na rzecz praw człowieka i demokracji, na finansowanie unijnych misji obserwacji wyborów;
- indykatywną kwotę wynoszącą co najmniej 500 mln EUR dla regionu Pacyfiku i co najmniej 800 mln EUR dla regionu Karaibów w ramach odpowiednich pul środków finansowych przeznaczonych na poszczególne obszary geograficzne;
- indykatywną kwotę wynoszącą co najmniej 500 mln EUR dla władz lokalnych w ramach programów geograficznych;
- dodatkowe środki finansowe gwarantowane z rezerwy na nowe wyzwania i priorytety dla programów na rzecz praw człowieka i demokracji (200 mln EUR), organizacji społeczeństwa obywatelskiego (200 mln EUR) i globalnych wyzwań (600 mln EUR);
- *w odniesieniu do elementów rozporządzenia dotyczących zarządzania:*
 - dodatkowe akty delegowane w celu zmiany kwoty na potrzeby tworzenia rezerw i pułapu gwarancji na działania zewnętrzne oraz zmiany pułapu dotyczącego budowania zdolności na rzecz rozwoju i bezpieczeństwa służącego rozwojowi;
 - dodatkowy akt delegowany w celu określenia struktury programów geograficznych, który ma zostać przyjęty w 2021 r., obejmujący:
 - cele szczegółowe i priorytetowe obszary współpracy w oparciu o wspólne obszary współpracy przewidziane w załączniku II, łącznie z nadawaniem priorytetu, dla każdego subregionu;
 - wyróżnia się następujące subregiony: sąsiedztwo południowe, sąsiedztwo wschodnie, Afryka Zachodnia, Afryka Wschodnia i Środkowa, Afryka Południowa i Ocean Indyjski, Bliski Wschód, Azja Środkowa, Azja Południowa, Azja Północna i Południowo-Wschodnia, region Pacyfiku, Ameryki, Karaiby;
 - cele tematyczne dla filara geograficznego, zgodnie z pkt 1 lit. b) załącznika IV do Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju;
 - alokacje finansowe dla: Afryki Zachodniej, Afryki Wschodniej i Środkowej, Afryki Południowej i regionu Oceanu Indyjskiego;
 - obowiązkowy przegląd śródkresowy aktu delegowanego w celu określenia struktury programów geograficznych;
 - motyw dotyczący zawieszenia pomocy w przypadku pogorszenia się sytuacji w zakresie demokracji i praworządności;

- odniesienie do przestrzegania konwencji dotyczących norm bezpieczeństwa jądrowego jako zasady programowania;
- obowiązkowy przegląd śródkresowy dokumentów programowych;
- odniesienie do możliwości ustanowienia programu panafrykańskiego oraz programu Afryki, Karaibów i Pacyfiku;
- *w odniesieniu do migracji:*
 - docelowy poziom wydatków wynoszący „indykatywnie 10 %”;
 - odniesienie do faktu, że działania związane z migracją powinny przyczyniać się do skutecznego wdrażania porozumień i dialogów UE z państwami trzecimi dotyczących migracji poprzez zachęcanie do współpracy opartej na elastycznym podejściu zachęcającym i wspieranej przez mechanizm koordynacyjny;
- *w odniesieniu do sąsiedztwa:*
 - utrzymanie aktualnego brzmienia tekstu Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, jeżeli chodzi o podejście oparte na zachętach;
 - ustalenie na poziomie „maksymalnie 5 %” udziału puli środków finansowych dla krajów objętych polityką sąsiedztwa, którą można indykatywnie przydzielić na współpracę transgraniczną;
- *w odniesieniu do celów w zakresie wydatków innych niż wymienione powyżej:*
 - podniesienie docelowego poziomu wydatków na oficjalną pomoc rozwojową do co najmniej 93 %;
 - podniesienie docelowego poziomu wydatków na działania w dziedzinie klimatu do 30 %;
 - dodanie wyrażenia „co najmniej” przed docelowym poziomem wydatków wynoszącym 20 % oficjalnej pomocy rozwojowej z przeznaczeniem na rozwój społeczny i włączenie społeczne;
 - dodanie odniesienia do wkładu wynoszącego 10 % w realizację celu WRF w zakresie wydatków na cele związane z różnorodnością biologiczną;
 - ustanowienie dodatkowego celu w postaci „co najmniej 85 %” działań, których jednym z głównych lub istotnych założeń jest równouprawnienie płci, z czego dla co najmniej 5 % tych działań jednym z głównych założeń powinno być równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt;
- *EFZR+/gwarancja na działania zewnętrzne:*
 - zmniejszenie maksymalnej kwoty gwarancji na działania zewnętrzne do 53 449 mln EUR oraz wprowadzenie pułapu w wysokości 10 000 mln EUR do zasilenia gwarancji. Kwoty te mogą być zmienione aktem delegowanym;

- wzmocnienie artykułów dotyczących celu i kwalifikowalności operacji oraz zarządzania nimi i sprawozdawczości z wdrażania EFZR+ oraz załącznika dotyczącego obszarów priorytetowych operacji w ramach EFZR+. Tekst dotyczący zarządzania nie znajduje się już w załączniku, który mógłby zostać zmieniony aktem delegowanym, ale został włączony do artykułów w głównym tekście rozporządzenia;
- określenie roli EBI w EFZR+, w szczególności przez ustanowienie specjalnego okna inwestycyjnego przeznaczonego wyłącznie dla operacji z kontrahentami będącymi jednostkami państwowymi szczebla centralnego oraz niekomercyjnych operacji z kontrahentami będącymi jednostkami państwowymi niższego szczebla oraz, w stosownych przypadkach, ustanowienie, w drodze odpowiedniej standardowej procedury, dwóch specjalnych okien inwestycyjnych dla komercyjnych operacji z kontrahentami będącymi jednostkami państwowymi niższego szczebla i z kontrahentami z sektora prywatnego, na ogólną orientacyjną kwotę 26 725 mln EUR;
- wprowadzenie odpowiednich definicji dotyczących EFZR+, w szczególności dotyczących dodatkowości;
- wprowadzenie artykułu dotyczącego mechanizmu rozpatrywania skarg i dochodzenia roszczeń oraz dotyczącego ochrony interesów finansowych UE;
- *nazwa instrumentu:*
 - dodanie wyrażenia „Globalny wymiar Europy” do nazwy instrumentu, którego pełna nazwa brzmi w związku z tym „Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny wymiar Europy”.

Porozumienie zachowuje cele pierwotnego wniosku Komisji, utrzymując poziom ambicji i dopuszczając wystarczającą elastyczność we wdrażaniu nowych przepisów. W związku z tym Komisja poparła przedstawione powyżej zmiany.

4. WNIOSEK

Komisja popiera wyniki negocjacji międzyinstytucjonalnych i przyjmuje zatem stanowisko Rady.

5. DEKLARACJE KOMISJI

Komisja złożyła dwie deklaracje jednostronne, które znajdują się w dodatku.

DODATEK

Deklaracje Komisji

Oświadczenie Komisji w sprawie geopolitycznego dialogu z Parlamentem Europejskim na temat Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”:

Mając na uwadze funkcje kontroli politycznej Parlamentu Europejskiego określone w art. 14 Traktatu o Unii Europejskiej, Komisja Europejska zobowiązuje się do prowadzenia dialogu geopolitycznego wysokiego szczebla między obiema instytucjami na temat wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) XXX/XXX ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy”. Dialog ten powinien umożliwić wymianę poglądów z Parlamentem Europejskim, którego stanowisko w sprawie wdrażania ISWMR zostanie w pełni uwzględnione.

W ramach dialogu geopolitycznego omówione zostaną ogólne kierunki wdrażania ISWMR, w tym kwestia programowania przed przyjęciem dokumentów programowych, oraz konkretne tematy, takie jak wykorzystanie rezerwy na nowe wyzwania i priorytety lub stosowanie efektu mnożnikowego prowadzącego do ewentualnych zmian w przydziale środków finansowych związanych z migracją lub zawieszenie pomocy dla kraju partnerskiego, w przypadku gdy kraj ten trwale nie przestrzega zasad demokracji, praworządności, dobrych rządów, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności.

Dialog geopolityczny będzie zorganizowany w następujący sposób:

- (i) dialog wysokiego szczebla między wysokim przedstawicielem/wiceprzewodniczącym i komisarzami do spraw partnerstw międzynarodowych oraz do spraw sąsiedztwa i rozszerzenia a Parlamentem Europejskim;*
- (ii) stały dialog urzędników wyższego szczebla z grupami roboczymi AFET i DEVE w celu zapewnienia odpowiednich przygotowań i działań następczych do dialogu na wysokim szczeblu.*

Dialog wysokiego szczebla będzie się odbywał co najmniej dwa razy w roku. Jedno z posiedzeń może zbiegać się z przedstawieniem przez Komisję projektu budżetu rocznego.

Oświadczenie Komisji w sprawie motywów 50 i 51 oraz art. 8 ust.10:

Regionalne programy wsparcia migracji będą wspierać kompleksowe, zrównoważone i dostosowane do potrzeb partnerstwa z odpowiednimi krajami pochodzenia lub tranzytu oraz krajami przyjmującymi, zgodnie z elastycznym

podejściem zachęcającym i w oparciu o mechanizmu koordynacji w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy”. W stosownych przypadkach będą one uzupełniane działaniami w ramach programów krajowych.

Aby zwiększyć efektywność i oddziaływanie wykorzystania tych środków finansowych, zgodnie z priorytetami politycznymi Unii i krajów partnerskich, Komisja Europejska będzie aktywnie realizować te priorytety z wykorzystaniem wszystkich odpowiednich instrumentów unijnych i prowadzić zsynchronizowaną i skuteczną koordynację z państwami członkowskimi. Zadba ona o regularne i szczególne informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady, umożliwiające wymianę poglądów.